

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 218

23 Δεκεμβρίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3904

*Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της
ποινικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις.***Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ****Άρθρο 1**

Το άρθρο 82 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή, που δεν υπερβαίνει το ένα έτος μετατρέπεται σε χρηματική ποινή ή πρόστιμο. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από ένα έτος και δεν υπερβαίνει τα δύο μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν ο δράστης είναι υπότροπος και το δικαστήριο με απόφασή του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από δύο έτη και δεν υπερβαίνει τα τρία μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν το δικαστήριο με απόφασή του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.

2. Το ποσό της μετατροπής καθορίζεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, αφού ληφθεί υπόψη η προσωπική και οικονομική κατάσταση του δράστη, για τον προσδιορισμό της οποίας λαμβάνονται υπόψη τα καθαρά έσοδα που έχει από την εργασία του κατά μέσο όρο κάθε ημέρα, άλλα εισοδήματα και η περιουσία του, καθώς και οι οικογενειακές του υποχρεώσεις. Άλλες υποχρεώσεις του μπορούν επίσης να συνυπολογισθούν από το δικαστήριο.

3. Κάθε ημέρα φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό από τρία (3) ευρώ έως εκατό (100) ευρώ και κάθε ημέρα κράτησης σε ποσό από ένα (1) ευρώ έως τριάντα (30) ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών μπορεί να αυξομειώνονται τα προβλεπόμενα ποσά μετατροπής των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών.

4. Μετά τη μετατροπή της στερητικής της ελευθερίας ποινής, το δικαστήριο εκτιμά αν εκείνος που κα-

ταδικάστηκε μπορεί να καταβάλει αμέσως το σύνολο του ποσού της μετατροπής. Αν διαπιστωθεί ότι υπάρχει αδυναμία άμεσης καταβολής ή ότι η καταβολή θα συνεπαγόταν την αδυναμία καταβολής της αποζημίωσης στο θύμα, το δικαστήριο καθορίζει προθεσμία, από δύο ως τρία έτη, ώστε μέσα σε αυτήν να καταβάλει εκείνος που καταδικάστηκε το πιο πάνω ποσό σε δόσεις που ορίζει το ίδιο δικαστήριο.

5. Αν εκείνος που καταδικάστηκε δηλώσει ότι δεν θα μπορέσει να καταβάλει το ποσό της μετατροπής μέσα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, το δικαστήριο μετατρέπει περαιτέρω τη χρηματική ποινή ή το πρόστιμο, εν όλω ή εν μέρει, σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, εφόσον συμφωνεί ή το ζητά εκείνος που καταδικάστηκε. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο ορίζει και τον αριθμό των ωρών κοινωφελούς εργασίας που κυμαίνονται από 100 έως 240 ώρες για ποινή ως ένα έτος, 241 έως 480 ώρες για ποινή από ένα έως δύο έτη και 481 έως 720 ώρες για ποινή από δύο έως τρία έτη, ενώ προσδιορίζει και προθεσμία όχι μεγαλύτερη από τρία έτη για την εκτέλεσή τους.

6. Η κοινωφελής εργασία παρέχεται χωρίς αμοιβή σε υπηρεσίες του κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα ή σε μη κερδοσκοπικά κοινωφελή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή και άλλα, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τυχόν συναρμόδιων Υπουργών. Μπορεί επίσης να αφορά και σε παροχή υπηρεσιών προς τον παθόντα, αν υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του. Την εκτέλεση της κοινωφελούς εργασίας επιβλέπει ο επιμελητής κοινωνικής αρωγής, εκτός αν το δικαστήριο διατάξει διαφορετικά. Με την ίδια υπουργική απόφαση ορίζονται επίσης η οργάνωση της παροχής κοινωφελούς εργασίας, η διαδικασία επιλογής, ανάθεσης και επιβλέψης της σχετικής εργασίας και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

7. Αν η εργασία παρέχεται από εκείνον που καταδικάστηκε ελλιπώς ή πλημμελώς με δική του υπαιτιότητα, ο εισαγγελέας εκτέλεσης της ποινής μπορεί, αφού λάβει υπόψη τη συχνότητα και σοβαρότητα της παραβίασης των υποχρεώσεων από τον καταδικασθέντα, το βαθμό της υπαιτιότητάς του και το τμήμα της ποινής που εκτίθηκε, να: α) προβεί σε προειδοποίηση εκείνου που καταδικάστηκε, β) παρατείνει την προθεσμία για την εκτέλεση της εργασίας μέχρι ένα επιπλέον έτος, γ) επι-

τρέψει την εκτέλεση της χρηματικής ποινής ή του προστίμου, που είχαν αρχικά επιβληθεί μετά τη μετατροπή της στερητικής της ελευθερίας ποινής, αφού αφαιρέσει το ποσό που αναλογεί στην ήδη εκτελεσθείσα ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, καθορίζοντας για κάθε τέσσερις ώρες εργασίας μία ημέρα, δ) αυξήσει ή περιορίσει τον αριθμό ωρών παροχής κοινωφελούς εργασίας μέσα στα όρια που αντιστοιχούν στη διάρκεια της στερητικής της ελευθερίας ποινής που επιβλήθηκε αρχικά, ε) διατάσσει την έκτιση στερητικής της ελευθερίας ποινής ενός έως τριών μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μέχρι 240 ωρών, δύο έως πέντε μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 240 και μέχρι 480 ωρών και τεσσάρων έως οκτώ μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 480 ωρών, στ) διατάσσει την έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής που είχε επιβληθεί πριν από τη μετατροπή.

8. Αν μετά τη μετατροπή στερητικής της ελευθερίας ποινής σε χρηματική ή πρόστιμο, επέρχεται ουσιαστική αλλαγή των όρων της προσωπικής και οικονομικής κατάστασης εκείνου που καταδικάστηκε, αυτός μπορεί να ζητήσει από το ίδιο δικαστήριο προθεσμία ή διεύρυνση της προθεσμίας καταβολής της χρηματικής ποινής, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη, ή τροποποίηση του ύψους της μετατροπής ή ακόμη μετατροπή της χρηματικής ποινής σε προσφορά κοινωφελούς εργασίας, στο μέτρο που ορίζει το δικαστήριο. Στην ίδια απόφαση ορίζονται και οι συνέπειες της μη εκπλήρωσης των παραπάνω υποχρεώσεων.

9. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή, που μετατράπηκε σε χρηματική ή πρόστιμο ή σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, διατηρεί το χαρακτήρα της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής και μετά τη μερική ή ολική απότιση της ποινής στην οποία έχει μετατραπεί.

10. Η μετατροπή κατά τις προηγούμενες παραγράφους αποκλείεται στις περιπτώσεις καταδίκης για κακούργημα εμπορίας ναρκωτικών. Διατάξεις του Ποινικού Κώδικα ή ειδικών ποινικών νόμων, που αποκλείουν ή ρυθμίζουν με άλλο τρόπο τη μετατροπή των στερητικών της ελευθερίας ποινών σε χρηματικές ή πρόστιμα ή καθορίζουν αλλιώς την έννοια της μετατροπής καταργούνται με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου.

11. Η εφαρμογή του άρθρου αυτού δεν προϋποθέτει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση.

12. Αν το δικαστήριο παρέλειψε να αποφανθεί περί μετατροπής ποινής στερητικής της ελευθερίας, αυτός που καταδικάστηκε, με αίτησή του στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, μπορεί να ζητήσει τη μετατροπή.».

Άρθρο 2

Η παράγραφος 1 του άρθρου 99 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Αν κάποιος που δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για κακούργημα ή πλημμέλημα σε περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη από ένα έτος, με μία μόνη ή με περισσότερες αποφάσεις που οι ποινές δεν υπερβαίνουν συνολικά το πιο πάνω όριο, καταδικασθεί σε τέτοια ποινή που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, το δικαστήριο με την απόφασή του διατάσσει την αναστολή εκτέλεσης της ποινής για ορισμένο διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από ένα και ανώτερο από τρία έτη, εκτός αν κρίνει με βάση ειδικά μνημονεύμενα στην αιτιολογία

της απόφασης στοιχεία ότι η εκτέλεση της ποινής κατά το άρθρο 82 είναι απολύτως αναγκαία για να αποτρέψει τον κατάδικο από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων. Ο χρόνος αναστολής δεν μπορεί να είναι βραχύτερος από τη διάρκεια της ποινής. Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής δεν μπορεί να εξαρτηθεί από την προηγούμενη καταβολή των δικαστικών εξόδων.».

Άρθρο 3

Ο τίτλος και το άρθρο 100 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίστανται, ως εξής:

«Άρθρο 100

Αναστολή σε ποινές άνω των τριών ετών.
Αναστολή υπό επιτήρηση

1. Αν κάποιος καταδικαστεί σε ποινή φυλάκισης μεγαλύτερη από τρία έτη και συντρέχει στο πρόσωπό του η προϋπόθεση του άρθρου 99 παράγραφος 1, το δικαστήριο διατάσσει την αναστολή εκτέλεσης της ποινής του υπό όρους και υπό την επιμέλεια και επιτήρηση επιμελητή κοινωνικής αρωγής, για ορισμένο διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τρία και ανώτερο από πέντε έτη, εκτός αν κρίνει με βάση ειδικά μνημονεύμενα στην αιτιολογία της απόφασης στοιχεία ότι η εκτέλεση της ποινής είναι απολύτως αναγκαία για να αποτρέψει τον κατάδικο από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων.

2. Η επιμέλεια και επιτήρηση από τον επιμελητή κοινωνικής αρωγής περιλαμβάνει εβδομαδιαίες συνεδρίες με τον καταδικασμένο, ατομικά ή μαζί με άλλους καταδικασμένους για ανάλογα εγκλήματα, στο πλαίσιο των οποίων επιχειρείται η συνειδητοποίηση της βαρύτητας των πράξεων που τέλεσε, η ανάδειξη των συνεπειών τους, η αναζήτηση των αιτιών που οδήγησαν στο έγκλημα αλλά και των προτάσεων για τη μη επανάληψή του. Στα καθήκοντα του επιμελητή ανήκει επίσης η επίβλεψη για την εκπλήρωση των όρων που επιβάλλει το δικαστήριο και η υποβολή ανά εξάμηνο σχετικής έκθεσης στον αρμόδιο εισαγγελέα. Με τον ίδιο τρόπο αναφέρει αμέσως κάθε σοβαρή παραβίαση των όρων που έχουν τεθεί στον καταδικασμένο.

3. Το δικαστήριο με την απόφαση για αναστολή υπό επιτήρηση, γνωστοποιεί σε εκείνον που καταδικάστηκε τους όρους υπό τους οποίους του παρέχεται, και οι οποίοι, διαζευκτικά ή σωρευτικά, μπορεί να είναι: α) Η αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε στο θύμα της αξιόποινης πράξης. β) Η υποχρέωση του καταδικασμένου να εμφανίζεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στις αστυνομικές αρχές του τόπου όπου διαμένει. γ) Η αφαίρεση της άδειας οδήγησης για χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος, αν η πράξη συνιστά σοβαρή παραβίαση των κανόνων οδήγησης. δ) Η απαγόρευση απομάκρυνσης του καταδικασμένου χωρίς άδεια από το συνήθη τόπο διαμονής του ή από άλλον τόπο που θα ορίσει το δικαστήριο. Η άδεια απομάκρυνσης, που πρέπει να είναι έγγραφη και προσωρινής ισχύος, χορηγείται στον καταδικασμένο από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, μετά από πρόταση του επιμελητή κοινωνικής αρωγής, αποκλειστικά για λόγους εργασίας, σπουδών, υγείας ή οικογενειακούς. ε) Η αφαίρεση διαβατηρίου ή άλλου ισοδύναμου ταξιδιωτικού εγγράφου και η απαγόρευση εξόδου από τη χώρα, εκτός αν έχει χορηγηθεί και στην περίπτωση αυτή, κατά τα αναφερόμενα υπό το στοιχείο δ', άδεια εξόδου, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον

ένα μήνα. στ) Η απαγόρευση προσέγγισης ή επικοινωνίας με ορισμένα πρόσωπα. ζ) Η εκπλήρωση υποχρεώσεων του καταδικασμένου για διατροφή ή επιμέλεια προς άλλα πρόσωπα. η) Η υποβολή του καταδικασμένου σε θεραπεία ή ειδική μεταχείριση και η διαμονή αυτού σε ορισμένο ίδρυμα. θ) Η προσφορά ποσού, ύψους μέχρι δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ σε κοινωνικές ιδρύματα. Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής δεν μπορεί να εξαρτηθεί από την προηγούμενη καταβολή των δικαστικών εξόδων.

4. Αν κατά τη διάρκεια της αναστολής της ποινής αυτός που καταδικάστηκε παραβαίνει τους όρους που του έχουν τεθεί και την υποχρέωση συμμετοχής στις συνεδρίες που οργανώνει ο επιμελητής κοινωνικής αρωγής, το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, ύστερα από αίτηση του αρμόδιου εισαγγελέα, κρίνει αν πρέπει να διατάξει την ανάκληση της αναστολής. Αν το δικαστήριο αυτό είναι μικτό ορκωτό δικαστήριο ή μικτό ορκωτό εφετείο, αρμόδιο είναι το τριμελές και πενταμελές εφετείο αντίστοιχα. Η άρση της αναστολής διατάσσεται αν το δικαστήριο κρίνει ότι οι παραβάσεις είναι σε αριθμό και σοβαρότητα τόσο σημαντικές, ώστε να απαιτείται πλέον η έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής για να αποτραπεί ο καταδικασμένος από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.

5. Το κατά την προηγούμενη παράγραφο δικαστήριο, μετά από αίτηση του αρμόδιου εισαγγελέα ή εκείνου που καταδικάστηκε, μπορεί να αποφασίσει την τροποποίηση των όρων, τη σύντμηση ή επιμήκυνση του χρόνου επιτήρησης ή και την πλήρη κατάργηση της επιτήρησης με παράλληλη διατήρηση της αναστολής της ποινής, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από τη γενικότερη διαγωγή του καταδικασμένου κατά τη διάρκεια της αναστολής της ποινής. Νέα αίτηση του καταδικασμένου μπορεί να υποβληθεί μετά πάροδο εξαμήνου από την απόρριψη της προηγούμενης».

Άρθρο 4

1. Στο άρθρο 105 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται παράγραφος 3, ως εξής και οι παράγραφοι 3 έως 5 αυτού αναριθμούνται σε 4 έως 6:

«3. Σε ποινές φυλάκισης που δεν έχουν μετατραπεί, αν έχει εκτιθεί με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο αυτών, το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου κράτησης μετατρέπει το επόμενο ένα πέμπτο αυτών σε χρηματική ποινή και διατάσσει την απόλυση του κρατουμένου, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κρίνει από την εν γένει συμπεριφορά του κατά το χρόνο έκτισης της ποινής ότι η χρηματική ποινή δεν αρκεί για να αποτραπεί ο κατάδικος από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. Κατά της απόφασης ο κατάδικος μπορεί να ασκήσει έφεση. Εάν το δικαστήριο κρίνει ότι ο κατάδικος βρίσκεται σε απόλυτη οικονομική αδυναμία να καταβάλει τη χρηματική ποινή, τη μετατρέπει σε ποινή παροχής κοινωνικού έργου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 82. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 6 έως 8 του άρθρου 82».

2. Στο άρθρο 105 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται παράγραφος 7, ως εξής:

«7. Κάθε ημέρα παραμονής σε σωφρονιστικό κατάστημα κρατουμένων που πάσχουν από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού ή είναι φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανο-

σοποιητικής ανεπάρκειας ή πάσχουν από κακοήγη νεοπλασμάτα ή από νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση και από φυματίωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας της, υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιώμενης ποινής. Το ίδιο ισχύει και: α) για κάθε πάθηση που το διαπιστωμένο από υγειονομική επιτροπή ποσοστό αναπηρίας είναι 80% και άνω, β) για τις κρατούμενες μητέρες για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους. Για τον ευεργετικό υπολογισμό αποφασίζει ο κατά το Σωφρονιστικό Κώδικα αρμόδιος δικαστικός λειτουργός, μετά από αίτηση του κρατουμένου και πρόταση του Συμβουλίου Εργασίας Κρατουμένων. Η παρ. 3 του άρθρου 46 του ν. 2776/1999, ως ισχύει, εφαρμόζεται αναλόγως για τα πειθαρχικά παραπτώματα των πιο πάνω κρατουμένων».

Άρθρο 5

1. Τα εδάφια μετά το πρώτο του άρθρου 56 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίστανται, ως εξής:

«Εκείνος που καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης και έχει υπερβεί το εβδομηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του, εκτίει την ποινή ή το υπόλοιπο της ποινής στην κατοικία του, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κριθεί ότι η έκτιση της ποινής σε κατάστημα κράτησης είναι απολύτως αναγκαία για να αποτραπεί από την τέλεση άλλων αντίστοιχης βαρύτητας εγκλημάτων. Εάν το πιο πάνω όριο ηλικίας έχει συμπληρωθεί κατά την εκδίκαση της υπόθεσης, αποφασίζει το δικαστήριο που επιβάλλει την ποινή. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αποφασίζει το συμβούλιο πλημμελειοδικών μετά από αίτηση του καταδικασμένου. Στην περίπτωση αυτή, οι καταδικασθέντες υποχρεούνται να εμφανίζονται την πρώτη ημέρα κάθε μήνα στο αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας τους. Αν παραλείψουν την υποχρέωσή τους αυτή, ο εισαγγελέας έκτισης της ποινής, εκτιμώντας τη συχνότητα των παραλείψεων και τους λόγους στους οποίους οφείλονται, μπορεί να: α) προειδοποιήσει τους καταδικασθέντες για τις συνέπειες που θα έχει η μη εκπλήρωση της υποχρέωσής τους, β) διατάξει την έκτιση μέρους της ποινής τους που δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα στο κατάστημα κράτησης ή γ) διατάξει την έκτιση της ποινής τους στο κατάστημα κράτησης. Η διάταξη του άρθρου 105 έχει και εδώ ανάλογη εφαρμογή».

2. Στο άρθρο 256 του Ποινικού Κώδικα μετά τη λέξη «περιουσία» προστίθεται η φράση «ή την περιουσία νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου».

Άρθρο 6

1. Το άρθρο 384 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 384

Ικανοποίηση του παθόντος

1. Το αξιόποινο των εγκλημάτων των άρθρων 372-374, 375-377, 381 και 382 εξαιρείται, αν ο υπαίτιος με δική του θέληση και πριν εξεταστεί με οποιονδήποτε τρόπο για την πράξη του από τις αρχές αποδώσει χωρίς παράνομη βλάβη τρίτου το πράγμα ή ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέντα. Η μερική μόνο απόδοση ή ικανοποίηση εξαιρεί το αξιόποινο κατά το αντίστοιχο μόνο μέρος.

2. Εάν ο υπαίτιος των πράξεων της παραγράφου 1 μέχρι την άσκηση της ποινικής δίωξης, χωρίς παράνομη βλάβη τρίτου αποδώσει το πράγμα και δηλώσει ο

παθών ή οι κληρονόμοι του ότι δεν έχουν άλλη αξίωση από την πράξη ή ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέντα, καταβάλλοντας αποδεδειγμένα ή κατά δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του το κεφάλαιο και τους τόκους υπερημερίας, δεν κινείται ποινική δίωξη και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

3. Ο υπαίτιος των πλημμελημάτων, που προβλέπονται στα άρθρα 372, 373, 375-377, 381 και 382 απαλλάσσεται από κάθε ποινή αν, μέχρι το τέλος της αποδεικτικής διαδικασίας στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, αποδώσει το πράγμα και δηλώσει ο παθών ή οι κληρονόμοι του ότι δεν έχουν άλλη αξίωση από την πράξη ή ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέντα, καταβάλλοντας αποδεδειγμένα ή κατά δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του το κεφάλαιο και τους τόκους υπερημερίας.

4. Στην απόπειρα των πράξεων της παραγράφου 1 αρκεί δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του ότι έχουν ικανοποιηθεί.

5. Η δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του ότι ικανοποιήθηκαν εντελώς ισχύει για όλους τους συμμετόχους, εκτός από εκείνους που δηλώνουν ότι δεν την αποδέχονται.»

2. Μετά το άρθρο 406 του Ποινικού Κώδικα, προστίθεται άρθρο 406Α, ως εξής:

«Άρθρο 406 Α

Ικανοποίηση του παθόντος

1. Το αξιόποινο των εγκλημάτων των άρθρων 386 έως 406 εξαλείφεται, αν ο υπαίτιος με δική του θέληση και πριν εξεταστεί με οποιονδήποτε τρόπο για την πράξη του από τις αρχές ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέντα. Η μερική μόνο ικανοποίηση εξαλείφει το αξιόποινο κατά το αντίστοιχο μόνο μέρος.

2. Εάν ο υπαίτιος των πράξεων της παραγράφου 1 μέχρι την άσκηση της ποινικής δίωξης, ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέντα, καταβάλλοντας αποδεδειγμένα ή κατά δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του το κεφάλαιο και τους τόκους υπερημερίας, δεν κινείται ποινική δίωξη και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

3. Ο υπαίτιος των πλημμελημάτων, που προβλέπονται στα άρθρα 386 έως 406, απαλλάσσεται από κάθε ποινή αν, μέχρι το τέλος της αποδεικτικής διαδικασίας στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέντα, καταβάλλοντας αποδεδειγμένα ή κατά δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του το κεφάλαιο και τους τόκους υπερημερίας.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 384 παράγραφοι 4 και 5 εφαρμόζονται αναλόγως.

5. Επί του εγκλήματος του άρθρου 390 δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άνω παραγράφων, όταν η πράξη στρέφεται κατά του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού.»

Άρθρο 7

Η παράγραφος 3 του άρθρου 374 Α του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται, ως εξής:

«3. Η διάταξη του άρθρου 384 εφαρμόζεται και για το έγκλημα της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου, μαζί όμως με την απόδοση του πράγματος απαιτείται σε κάθε περίπτωση και η ολοκληρωτική ικανοποίηση του ζημιωθέντος.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 8

Η παράγραφος 3 του άρθρου 31 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«3. Η προκαταρκτική εξέταση είναι συνοπτική και το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την κατά το άρθρο 36 πληροφόρηση της αρμόδιας αρχής μέχρι την κίνηση ή όχι της ποινικής δίωξης δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί έως τρεις το πολύ μήνες ή, εφόσον η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, για εύλογο χρονικό διάστημα, με ειδικά αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή εφετών κατά περίπτωση.»

Άρθρο 9

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 43 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Ο εισαγγελέας, όταν λάβει τη μήνυση ή την αναφορά, κινεί την ποινική δίωξη, παραγγέλλοντας προανάκριση ή ανάκριση ή εισάγοντας την υπόθεση με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, όπου αυτό προβλέπεται. Σε κακουργήματα όμως ή πλημμελήματα που τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών, εκτός: α) των δασικών (πλην του εμπρησμού), αγροτικών και αγορανομικών πλημμελημάτων, β) του άρθρου 79 του ν. 5960/1933 και του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967, γ) του άρθρου 17 παρ. 8 του ν. 1337/1983 και του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 83 του ν. 3386/2005, δ) του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 και του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 43 του ΚΟΚ και ε) του άρθρου 23 στοιχ. Β΄ του ν. 248/1914, κινεί την ποινική δίωξη μόνον εφόσον έχουν ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή προανακριτικές πράξεις κατά την παρ. 2 του άρθρου 243 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη. Επίσης, μπορεί να μην ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση, εφόσον έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει όρισμα ή έκθεση ελέγχου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεωρήσης και Ελέγχου των φορέων της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη.»

2. Στο άρθρο 43 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται νέα παράγραφος 3, ως εξής:

«3. Ο αρμόδιος εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο μόνον όταν γίνεται επίκληση ή αναφέρονται νέα πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία, τα οποία δικαιολογούν κατά την κρίση του την επανεξέταση της υπόθεσης. Στην περίπτωση αυτή, καλεί τον μηνυόμενο ή αυτόν σε βάρος του οποίου διενεργήθηκε η προκαταρκτική εξέταση να παράσχει εξηγήσεις.»

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 47 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«3. Όσα αναφέρονται στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφοι 3, 44 και 45 εφαρμόζονται και ως προς την έγκληση.»

Άρθρο 10

1. Η παράγραφος 7 του άρθρου 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναριθμείται σε παράγραφο 6 και το περιεχόμενό της αντικαθίσταται, ως εξής:

«6. Τα πλημμελήματα των δικαστών πολιτικής, ποινικής και διοικητικής δικαιοσύνης και εισαγγελέων, συμπεριλαμβανομένων των παρέδρων, των ειρηνοδικών, ειδικών πταισματοδικών, των μελών του Συμβουλίου της Επικρατείας, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων που υπηρετούν σε αυτό, καθώς και του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, των δικηγόρων και των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.».

2. Η παράγραφος 8 του άρθρου 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναριθμείται σε παράγραφο 7 και το περιεχόμενό της αντικαθίσταται, ως εξής:

«7. Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του τριμελούς πλημμελειοδικείου, κατά των αποφάσεων που εκδίδονται από το πρωτοδικείο στην περίπτωση του άρθρου 116 παράγραφος 1 και κατά των αποφάσεων του δικαστηρίου των εφετών σύμφωνα με το άρθρο 499.».

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 112 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«2. Τα πταίσματα των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 111.».

4. Το άρθρο 114 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 114 Μονομελές πλημμελειοδικείο

Το μονομελές πλημμελειοδικείο δικάζει:

1) Τα πλημμελήματα για τα οποία απειλείται στο νόμο φυλάκιση με ελάχιστο όριο κατώτερο του ενός έτους ή χρηματική ποινή ή και οι δύο ποινές, εκτός από:

α) εκείνα που υπάγονται στην αρμοδιότητα των μεικτών ορκωτών δικαστηρίων και των εφετείων, καθώς και τα συναφή με αυτά (άρθρα 109, 111, 128),

β) εκείνα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου των ανηλίκων,

γ) εκείνα των άρθρων 259 και 302 του Ποινικού Κώδικα και της συκοφαντικής δυσφήμισης δια του τύπου.

2) Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου, καθώς και των αποφάσεων που εκδίδονται από το ειρηνοδικείο σύμφωνα με το άρθρο 116 παράγραφος 1.».

Άρθρο 11

1. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 142 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναριθμούνται σε 5 και 6, αντίστοιχα, ενώ μετά την παράγραφο 3 προστίθεται παράγραφος 4, ως εξής:

«4. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και:

1) στις αποφάσεις του μονομελούς πλημμελειοδικείου και μονομελούς δικαστηρίου ανηλίκων:

α) όταν είναι αναβλητικές, εκτός εάν διατάσσουν αναβολή για κρείσσονες αποδείξεις,

β) όταν εκδίδονται ύστερα από έφεση κατά αποφάσεων του πταισματοδικείου,

γ) όταν παύουν οριστικά την ποινική δίωξη λόγω θανάτου ή λόγω ανάκλησης της έγκλησης,

δ) όταν είναι αθωωτικές, εφόσον η ποινική δίωξη είχε ασκηθεί αυτεπάγγελτα και δεν υπάρχει παθών ή πολιτικώς ενάγων, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων,

ε) όταν είναι καταδικαστικές κατ' αντιμωλία και η ποινή που επιβλήθηκε στον κατηγορούμενο δεν είναι εφέσιμη, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων.

2) Στις αποφάσεις του τριμελούς πλημμελειοδικείου:

α) όταν εκδίδονται ύστερα από έφεση κατά αποφάσεων του μονομελούς πλημμελειοδικείου, για τις οποίες η καθαρογραφή γίνεται με καταχώριση σε ειδικό βιβλίο,

β) όταν είναι αναβλητικές, εκτός εάν διατάσσουν αναβολή για κρείσσονες αποδείξεις,

γ) όταν παύουν οριστικά την ποινική δίωξη λόγω θανάτου του κατηγορουμένου ή λόγω ανάκλησης της έγκλησης,

δ) όταν εκδίδονται έπειτα από έφεση και είναι αθωωτικές, εφόσον δεν υπάρχει παθών ή παράσταση πολιτικής αγωγής, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων,

ε) όταν είναι καταδικαστικές κατ' αντιμωλία και η ποινή που επιβλήθηκε δεν είναι εφέσιμη, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων,

στ) όταν αφορούν σωματικές βλάβες από αμέλεια, για τις οποίες η ποινική δίωξη παύει οριστικά κατ' άρθρο 315 παράγραφος 1 εδάφιο τελευταίο ΠΚ.».

2. Το στοιχείο δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 171 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«δ) την εμφάνιση, την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και την άσκηση των δικαιωμάτων που του παρέχονται από το νόμο, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα.».

Άρθρο 12

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 243 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«4. Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την παραγγελία για διενέργεια προανάκρισης μέχρι την περάτωσή της κατά το άρθρο 245 δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί έως τρεις το πολύ μήνες ή, εφόσον η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, για εύλογο χρονικό διάστημα, με ειδικά αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα εφετών.».

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 248 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«4. Ο ανακριτής οφείλει να περατώσει την κύρια ανάκριση μέσα σε οκτώ μήνες και τη διατασσόμενη από το συμβούλιο συμπληρωματική ανάκριση μέσα σε δύο μήνες, αφότου η δικογραφία περιέλθει σε αυτόν. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι προθεσμίες αυτές μπορούν να παραταθούν εφάπαξ μέχρι δύο μήνες με αιτιολογημένο σε κάθε περίπτωση βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου, στο οποίο ο ανακριτής απευθύνεται πριν από τη συμπλήρωση των πιο πάνω προθεσμιών. Εάν η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, η κατά τα ως άνω παράταση μπορεί να διαρκέσει για εύλογο χρονικό διάστημα.».

Άρθρο 13

Το άρθρο 244 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής: